

aktuellt

april 2008

**INTERNATIONELL
KAMP**
FÖR KOLLEKTIVAVTAL
OCH SOLIDARITET

KINA

23

kronor om dagen är lönen för de kinesiska arbetare som tillverkar sommarens officiella OS-ryggsäck. Den säljs för cirka 220 kronor i handeln. Arbetare som tillverkar Adidasskor tjänar cirka 28 kronor om dagen. 2006 gjorde Adidas en vinst på över 4,8 miljarder.

COLOMBIA

78

fackliga aktiva arbetare mördades i Colombia under år 2006. Colombia är därmed världens farligaste land för fackligt aktiva. **Sidorna 3-5**

MARINALVA DEUS arbetar för hembiträdesfacket i Brasilien och är beredd att strejka för åtta timmars arbetsdag.

FOTO: LENNART KJÖRLING

ESF I MALMÖ

LO STÖDJER FORUM FÖR EN BÄTTRE VÄRLD. **LÄS OM EUROPEAN SOCIAL FORUM SOM HÅLLS I MALMÖ I HÖST.**

Sidan 8

LO-KONGRESSEN

6

INTER-NATIONELLA MOTIONER

Sidan 11

OS I KINA

SKICKA SMS FÖR FACKLIGA RÄTTIGHETER I KINA!

LÄS OM DEN GLOBALA FACKLIGA KAMPANJEN INFÖR OS.

Sidorna 6-7

Hembiträden skyddas inte av lagen

De slåss för åtta timmars arbetsdag

Cirka 100 miljoner arbetstagare runt om i världen är anställda i andras hem, men normala regler i arbetslivet om arbetstider, OB och skydd mot våld och övergrepp gäller inte dem. Nu vill ILO reglera villkoren även för hembiträden.

Sidan 9

Vi håller ihop i kampen för rättvisa, demokrati och fred

INTERNATIONELL
KAMP
FÖR KOLLEKTIVAVTAL
OCH SOLIDARITET

Fackföreningsrörelsen är en i alla meningar internationell rörelse. Vi finns i nästan alla länder och vi håller ihop i kampen för rättvisa, demokrati och fred. Jag hoppas att du låter dig inspireras av detta nummer av LO-aktuellt och att vi möts i det fortsatta fackliga solidaritetsarbetet!

” När arbetare i länder som Kina inte får bilda fria och demokratiska fackföreningar, förhandla fritt eller genomföra lagliga strejker, då hotas på sikt också våra fackliga rättigheter.

Världens bästa jobb är huvudtemat för nästa LO-kongress. Det handlar om Sverige och om världen. Alla arbetstagare, oavsett vad man arbetar med och var man bor, ska ha anständiga villkor, rättvisa löner och utvecklande arbetsuppgifter. Alla arbetstagare har rätt att känna trygghet, arbetsglädje och stolthet i jobbet.

LO och LO-förbunden arbetar globalt för dessa krav på flera sätt. Vi är engagerade i Europafacket, den Internationella Fackliga Samorganisationen och de globala fackliga federationerna. Vi är med och arbetar för globala sociala miniminormer, försvarar fackliga kamrater mot kränkningar av deras rättigheter och stödjer framväxten av starka fria och demokratiska fackföreningar.

Vi gör det av solidaritet med de miljontals arbetstagare världen över som saknar de mest grundläggande mänskliga rättigheterna i arbetslivet. Utan internationell facklig solidaritet kan de och vi aldrig nå våra mål. Vi ska heller aldrig glömma det mycket

omfattande ekonomiska stöd som LO fick från fackföreningar runtom i världen underorstrejken 1909, då arbetsgivarna var ute efter att krossa den unga socialistiska fackföreningsrörelse som LO representerade.

När arbetare i länder som Kina eller arbetare i exportfrizoner runt om i världen inte får bilda fria och demokratiska fackföreningar, förhandla fritt eller genomföra lagliga strejker, då hotas på sikt också våra fackliga rättigheter. Om arbetare i utvecklingsländer tvingas acceptera svältlöner och oacceptabla arbetsvillkor, innebär detta genom globaliseringen också en press nedåt på arbetsvillko-

ren hos oss. På motsvarande sätt stärker vi arbetstagarnas position globalt genom att kämpa för våra rättigheter och avtal, rättvisa löner och anställningstrygghet i Sverige. Utländska arbetstagare som tillfälligt jobbar i Sverige ska heller inte ha sämre villkor än oss övriga.

Motgångar och framgångar blandas. Utslaget från EG-domstolen i Laval-fallet är en stor besvikelse som kräver ett omfattande fortsatt fackligt och politiskt arbete både nationellt och på Europaplanet för att försvara våra avtal. Men att Laval-fallet kunde uppstå berodde också på att Sverige inte skrivit på ILOs konvention nr 94 om löner vid offentlig upphandling – något LO och TCO krävt i 15 år. Skälet man alltid anfört mot en svensk ratifikation är att det skulle strida mot EUs upphandlingsregler. Men efter att vi agerat mot ILO säger nu ILOs Oberoende Expertkommitté i en ny rapport att detta är ett falskt argument och att man inte kan skylla på EU när man inte vill ratificera denna konvention.

»Vi vet av erfarenhet att rättigheter och anständiga arbetsvillkor måste återerövas genom facklig kamp.«

Med andra ord är det alltså en fråga om politisk vilja hos våra egna politiker.

Vi kunde också notera en framgång i februari när Reinfeldt efter massiv kritik drog tillbaka förslaget om ändringar i sjukförsäkringen som hade inneburit ett ingrepp i våra kollektivavtal och brutit mot ILOs konventioner. Härmdagen beslöt också ILOs styrelse att år 2010 börja arbetet med en ny ILO-konvention och rekommendation om villkoren för de över 100 miljoner som arbetar som hembiträden i hushåll (se artikel på sidan 9).

Vi vet av erfarenhet att rättigheter och anständiga arbetsvillkor inte kan tas för givna, utan måste återerövas genom facklig kamp och samarbete om och om igen. Vår kamp för världens bästa jobb är därför global. •

ULF EDSTRÖM
Internationell chef
Landsorganisationen, Sverige

FOTO: MATS ERIKSON

Även om situationen förbättrats är Colombia fortfarande ett land som präglas av djupa konflikter.

Svenska parterna lär ut dialog i våldets Colombia

Vi är i världens farligaste land för fackligt aktiva. **År 2006 mördades 78 personer för att de engagerat sig i facket.** Här har LO, TCO och Svenskt Näringsliv ett gemensamt projekt för att stödja partssamverkan och dialog bland de colombianska parterna. Det är en tuff uppgift i ett land fyllt av våld och konflikter.

”Allt det arbetsgivarna säger nu låter ju bra. Men hur ska vi veta att det gäller även när ni åkt hem till Sverige? Vi har lärt oss att vi inte kan lita på de colombianska arbetsgivarna”.

”Visst kan det vara bra med fackföreningar, men de får inte tillåtas att förstöra för företaget. Facket måste samarbeta med oss arbetsgivare”.

Det är två av många och olika röster som höjs i hotell Dann Nortes gästvåning i Colombias huvudstad Bogota när över 200 representanter från colombianska fackföreningar och arbetsgivare träffas för att diskutera sina relationer. Mötet är en del av det projekt som LO, TCO och Svenskt Näringsliv tog initiativ till för sex år

»Det finns många likheter mellan arbetsmarknaden i ert land och den vi hade i Sverige i början av 1900-talet.«

sedan och som syftar till att stärka relationerna mellan arbetsmarknadens parter i det konfliktfyllda Colombia.

I panelen sitter LOs Wanja Lundby-Wedin, Sture Nordh från TCO och Lars G Malmer från NIR, Svenskt Näringslivs internationella råd tillsammans med den colombianska arbetsgivarorganisationen, ANDI, och de tre fackliga centralorganisationerna CUT, CTC och CGT.

LOs ordförande berättar om den svenska arbetsmarknadsmodellen:

– Det finns många likheter mellan arbetsmarknaden i ert land och den som vi hade i Sverige i början av 1900-talet. Då präglades våra relationer av

ömsesidig misstro och vi hade många konflikter. Det tog flera år innan löntagarnas och arbetsgivarnas organisationer hade växt till sig och blivit så starka att de kunde bestämma villkoren i arbetslivet. Det kunde ske för att vi respekterade varandras roller och erkände varandra som förhandlingsparter.

– Det finns skillnader mellan våra länder, men jag är övertygad om att en del av det som fungerar på vår svenska arbetsmarknad också skulle kunna fungera här i Colombia.

Det är en händelse som ser ut som en tanke att just denna dag deltar Wanja Lundby-Wedin också per telefon i LOs styrelsemöte i Stockholm som fattar beslut om att gå vidare

i förhandlingarna med de svenska arbetsgivarna om ett nytt huvudavtal på arbetsmarknaden.

Diskussionerna i Bogota fortsätter hela dagen. Till slut blir de flesta överens om att det samarbetsprojekt som inleddes mellan de colombianska parterna 2002 ska fortsätta i ytterligare tre år. Projektets tre huvudlinjer är att stärka organisationernas legitimitet i det colombianska samhället, att förbättra arbetsmarknadens funktionssätt och att stödja förhandlingslösningar som ett alternativ till våld och konflikter.

Nu ska man fortsätta att bygga upp ett förtroende mellan parterna, först på central nivå och så småningom »

» också regionalt och lokalt. Att särskilt det senare är viktigt betonas av flera fackliga representanter:

– Det finns ett medvetande på arbetsorganisationen ANDI centralt om vikten av samarbete med fackförningarna, men inte i deras organisationer. Regionalt och lokalt finns ofta en tydlig antifacklig inställning, säger en dem.

Colombia, som under 1970-talets latinamerikanska militärdiktaturer var något av ett demokratiskt undantag på kontinenten, är idag ett av de värsta länderna när det gäller brott mot mänskliga rättigheter i arbetslivet. De senaste åren har våldet minskat, men Colombia tillhör fortfarande ett av de farligaste länderna i världen för fackligt aktiva.

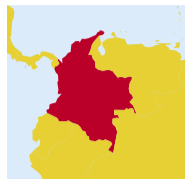
Vid januarimötet med Föreningsrättskommittén inom FNs Arbetsorganisation, ILO, behandlades flera allvarliga anklagelser mot Colombia, bland dem uppgifter om 16 namngivna fackliga representanter som mördats mellan september 2006–augusti 2007. Man tog också upp anklagelser om att representanter för den antifackliga paramilitären finns inom den statliga underrättelseorganisation som är ansvarig för att ge personskydd åt just dödshotade fackliga ledare.

Inbördeskriget i Colombia har pågått i 40 år och idag slåss två vänstergerillor, FARC och ELN, med sammanlagt cirka 20 000 man i vapen. Högermilisen AUC skapades av stora jordägare för att angripa gerillan och vänstern. Under 1990-talet växte AUC och utvecklades till en armé på cirka 30 000 man. 2005 antogs en lag om avväpning av AUC och de flesta av milisens soldater lämnade in sina vapen. Delar av milisens strukturer finns dock kvar.

En viktig bakgrund till våldet och konflikterna i Colombia är den ojämlika fördelningen av politisk och ekonomisk makt, växande fattigdom, svaga demokratiska och rättsliga institutioner, ojämlik jordfördelning samt den narkotikahandel som både vänstergerillan och paramilitären lever på.

– Det som hänt i Colombia visar hur viktig den internationella fackliga enigheten är, säger Carlos Rodriguez, generalsekreterare i CUT, en av de största fackliga centralorganisationerna i Colombia.

– Nu är det upp till regeringen att visa att man menar allvar. Och det finns ett stort folkligt stöd för en fredlig utveckling och ett slut på våld och konflikter. ●

COLOMBIA

INVÅNARE: 46

miljoner

SPRÅK: Span-

ska

RELIGION:

Katolicism

HUVUD-

NÄRING:

gruvindustri,

textilindustri,

blommor

BNP/INVÅ-

NARE:

USD 2 763

(2006)

IFS-ANSLUTNA

CENTRALORGA-

NISATIONER:

Central

Unitaria de

Trabajadores

de Colombia

(CUT),

Confederación

de Trabajadores

de Colombia

(CTC),

Confederación

General del

Trabajo (CGT).

Enligt Human

Development

Report 2006

lever drygt tre

miljoner (7

procent av en

befolkning på

cirka 45 miljon-

er) i extrem

fattigdom,

vilket innebär

att de får klara

sig på mindre

än tio kronor

per dag.

Under 2006

mördades 78

människor på

grund av sin

fackliga verk-

samhet, enligt

den senaste

rapporten från

Internationella

fackliga Sam-

organisationen, IFS.

Fler poliser och vackra skolor framgångsrecept i Medellín

Sergio Fajarda är matteläraren som blev politiker. 2003 valdes han till borgmästare i Medellín, "världens farligaste stad" och han har sedan dess blivit populär både hos facket och bland modernt inriktade arbetsgivare, något som är ovanligt i det konfliktfyllda Colombia. Nu avgår han och ersätts av sin egen kanslichef, men spekulationerna är redan igång om vilka ambitioner Sergio Fajarda har inför nästa colombianska presidentval.

När LO-aktuellt träffar Sergio Fajardo i Medellín stadshus är han noga med att inte placera in sig på en traditionell höger-vänsterskala.

– Min ambition när jag blev vald till borgmästare var att närma mig de politiska problemen precis som när jag närmar mig ett matematiskt problem. Jag vill hitta en möjlig lösning, men det måste vara en lösning som grundas i principer, precis som i matematiken.

– Jag definierar mig inte som vänster eller höger. Istället försöker jag förklara varför utbildning för alla måste vara motorn i en social förändring eller varför vi måste öka jämlikheten för att kunna öka tillväxten. Då kan jag få även konservativa att lyssna och förstå att det finns en rimlighet i det jag säger.

Med på mötet i Medellín stadshus är både arbetsgivarorganisationen ANDI och representanter från den colombianska fackföreningsrörelsen. Fajarda hälsar igenkännande och hjärtligt på dem alla och en av representanterna från ANDI säger efter mötet att Fajarda vore en mycket bra presidentkandidat.

Det hela började 1999 när Sergio Fajarda samlade ett femtiotal av sina vänner från olika samhällsområden

som var beredda att arbeta för att förändra Medellín. De kom fram till att man måste gå in i politiken för att åstadkomma något konkret. Därför bildade de en ny och oberoende medborgarrörelse. 2003 vann de valet och Sergio Fajarda blev borgmästare.

– Det absolute största problemet 2003 var ojämlikheten. Och för att börja arbeta mot ojämlikhet heter nyckeln utbildning. Offentlig utbildning är en motor i all social omvandling. Det andra problemet var våldet. Alla

som vuxit upp i Colombia har präglats av våldet, men här i Medellín hade vi en särskild sorts våld, det våld som följde av narkotikahandeln. Och som alltid får de fattiga betala priset.

Som den mattelärare han är redogör Sergio Fajarda entusiastiskt för siffror som visar vad som hänt i Medellín sedan 2003. Staden förknippades tidigare med våldet och narkotikahandeln, men Medellín har förändrats de senaste åren, menar Fajarda. Våldet har minskat dramatiskt. Och staden har satsat hårt på sociala insatser och på stadsplanering.

– 1991 mördades 6 500 i Medellín, alltså över 500 varje månad. 2006 var det 700 mord. Det är fortfarande för mycket, men det är färre än i andra jämförbara städer i Latinamerika.

– Det krävs effektiva sociala insatser mot våldet. Jag hade aldrig förut i mitt liv trott att jag skulle samarbeta nära med polisen eller arbeta för fler poliser på gatorna. Men människor behöver trygghet och säkerhet om demokratin ska fungera. Då behövs det fler poliser, så länge som de respekterar mänskliga rättigheter. Och de ska göra detta av övertygelse, inte bara för att människorättsorganisationer eller internationella påtryckningar tvingar dem till det. Idag arbetar vi tillsammans med poliskåren och har skapat ömsesidig respekt.

Stadsledningen har också arbetat

för att avväpna den högerinriktade paramilitären och integrera dess medlemmar i samhället.

– Vi lyckades genomföra en avväpningsprocess, men det räcker inte. Vi måste också få tillbaka den här personen till samhället. Därför har vi satsat på psykologisk hjälp, socialt stöd, utbildning och arbete. Förr hade vi 4 000 paramilitärer. Nu har vi fyrahundra.

– Motorn i vårt sociala arbete har varit utbildning. Tillträde till högre utbildning ska vara en rättighet, inte ett privilegium. Vi har ökat utgifterna för offentlig utbildning till 40 procent av kommunens budget och samtidigt byggt nya skolor och nya gemensamhetscentra i fattiga områden.

– Vi är noga med att byggnaderna ska vara vackra, med spektakulär arkitektur. Idag har vi offentliga skolor för fattiga som är vackrare än de privata. En del av våra kritiker menade att det var fel att lägga pengar på vackra byggnader. Men de som säger att vacker arkitektur inte förbättrar utbildningen missar något mycket viktigt. Första steget mot en höjning av kvalitén i utbildningen är platsens värdighet. Det finns ett oerhört viktigt budskap i att de fattigaste barnen i Medellín får komma till de bästa och finaste klassrummen i Medellín. De barnen får en självkänsla och de lär sig bättre.

– Om vi ger de fattigaste områdena vackra bibliotek gör vi dessa områden stolta över sina bibliotek. Det sänder ett viktigt budskap till hela samhället om social förändring – men utan våld. Det är vår revolution. De mäktigaste ser hur vi prioriterar de mest maktlösa. Och de stödjer oss! Det är en viktig framgång.

Vadfrån kommer då pengarna till allt detta?

– Från skatter. Genom att öka människors insyn i hur skattepengarna används har vi fått fler att betala skatt. Vi har en så kallad deltagande budget efter mönster från Porto Alegre i Brasilien. När affärlivet till exempel ser att staden inte stjälar deras pengar utan att vi använder dem effektivt, då är de mer villiga att betala. ●

Mats Erikson

Antonio Salazar berättar om den fackliga utbildningens möjligheter.

Facklig skola visar att kunskap är allt

För 25 år sedan bildades den fackliga skolan Escudia Nacional Sindical i Medellín, Colombias näst största stad. Sedan dess har den utvecklats och utgör idag ett utbildnings- och kunskapscentrum för hela Colombias fackföreningsrörelse.

– Vi som startade verksamheten på 80-talet ville skapa ett alternativ till den väpnade kampen genom att visa att det går att förändra samhället med kunskap och utbildning, säger skolans chef Antonio Salazar.

Escudia Nacional Sindical arbetar bland annat med stöd och rådgivning åt både de fackliga centralorganisationerna och de lokala fackföreningarna.

Salazar menar att fackföreningsrörelsens situation i Colombia är bekymmersam.

– Det finns 2 900 olika fackföreningar i Colombia, men en femtedel av dem är inte med i någon centralorganisation. Och knappt fem procent av landets 20 miljoner arbetstagare är fackligt organiserade.

– Det finns två huvudskäl till fack-

ets problem: våldet och regeringens inställning.

– Våldet har visserligen minskat de senaste åren men är fortfarande ett stort problem. Det är bokstavligen livsfarligt att vara fackligt aktiv i Colombia. För några år sedan mördades 200 fackligt aktiva om året. 2006 mördades 78 människor på grund av sitt fackliga engagemang.

En annan orsak till fackets problem är att fackföreningsrörelsen aktivt motarbetas av myndigheterna. Antifacklig lagstiftning och de senaste årens hårdhänta ekonomiska politik har sla-

Colombias textilindustri försöker att klara en svår strukturomvandling.

FOTO MATS ERIKSON

Det är vi som drabbas hårdast av förändringarna, berättar en anställd för Lars G. Malmer, NIR, och Wanja Lundby-Wedin, LO.

Företaget försöker nu möta krisen genom permitteringar.

Coltejers textilier tillverkas idag billigare i andra länder.

Global konkurrens slår ut textilindustrin i Colombia

– Vi är oroliga för de effekter som frihandel och globalisering har för vår sektor. Den globala konkurrensen är tuff för oss, men vi har goda relationer med företagsledningen och vi försöker att lösa krisen tillsammans.

Det säger Luis Alberto Garcia, facklig representant vid textilföretaget Coltejer i Medellín. Företaget har gamla anor i Colombia och firade nyligen hundraårsjubileum. Men varken en stolt historia eller

aldrig så erfarna yrkesarbetare hjälper när de textilier arbetarna i Coltejer producerar tillverkas ännu billigare på annat håll.

– Vi går på knäna här. När det är kris i Colombias textilindustri

är det vi anställda som får ta smällen. Från fackets sida har vi bland annat skrivit på ett avtal om frysta löner, säger Luis Alberto Garcia.

–Företaget har dessutom ansökt hos ministeriet om att få permittera 400 arbetare i 120 dagar utan lön, men det säger vi nej till. Det kan inte alltid bara vara vi löntagare som får betala priset.

Under besöket i Colombia har Wanja Lundby-Wedin flera gång-

er fått redogöra för den svenska fackföreningsrörelsens syn på strukturomvandling, att det i första hand är människor och inte arbetstillfällen som ska räddas.

– Men det är naturligtvis inte så lätt att driva den linjen i ett land som Colombia som helt saknar den sociala trygghet och det omställningsstöd som är nödvändigt för att en sådan väg ska fungera, säger Wanja Lundby-Wedin.

– Arbetarna i Coltejer ställs inför ett omöjligt val. Det visar hur viktigt det är att förena globalisering och strukturomvandling med en grundläggande trygghet för de anställda som drabbas av förändringen. Utan en sådan trygghet blir facken hänvisade till en defensiv kamp för att rädda jobben. De ges helt enkelt inget annat val. ●

Mats Erikson

ernativet till väpnad kamp

git hårt mot löntagarna. President Alvaro Uribes regering har dessutom urholkat arbetslivets lagar. Arbetstiden har förlängts och fackliga rättigheter har inskränkts.

Vid en konfliktsituation måste två tredjedelar av majoritetsfackets medlemmar eller majoriteten av de anställda rösta för strejk. Arbetsmarknadsministeriet kan dessutom gå in och beordra omröstningar på arbetsgivarens begäran och tvinga parterna till obligatorisk skiljedom om en strejk pågått i mer än 60 dagar. Fackliga organisationer som före-

träder offentlig sektor får inte ens lägga fram några avtalskrav eller teckna kollektivavtal. Deras förhandlingsrätt är begränsad till att presentera ”respektfulla krav” till regeringen.

Antonio Salazar berättar att colombiansk lag visserligen tillåter fackliga organisationer, men att ILOs konventioner kringgås. Människor har ofta svårt att få vanliga anställningskontrakt,

istället anställs många på tremånaders korttidskontrakt som skapas enbart för att kringgå ILOs arbetstagarbegrepp. En annan metod är att arbetsgivare bildar låtsaskooperativ för att kringgå fackliga rättigheter,

Minst 25 fast anställda krävs för att man ska få bilda en fackförening. Det krävs dessutom ett godkännande från ministeriet.

– Antalet fackföreningar som får nej av regeringen har ökat de

senaste åren, säger Salazar.

– Inte ens här på Escudía Nacional Sindical tilläts en fackförening. När våra anställda ville bilda en förening för anställda i frivilligorganisationer sade regeringen nej. Som orsak angavs att stadgarna välkomnade medlemmar som inte var fast anställda.

På väg ut från skolan träffar vi Alonso Ortiz, en ung kille som organiserar de många gatuför-

säljarna i Medellín. Han berättar om ett slitsamt och ibland farligt jobb, men det finns ändå hopp:

– Människors mod har ökat, trots hoten och våldet. Fler och fler börjar förstå att man tjänar på att organisera sig, att det bara är om vi hjälps åt som vi kan sätta tyngd bakom våra krav. Att man inte ensam orkar ta strid mot dem som utnyttjar en. Jag har hopp om framtiden. ●

Mats Erikson

Kina är världens största land med en enorm ekonomisk tillväxt. **Kina är också världens största diktatur med ett omfattande förtryck av mänskliga rättigheter.** Det är i detta Kina som sommarens olympiad ska hållas, något som fått många, inte minst inom den internationella fackföreningsrörelsen, att reagera.

De kinesiska arbetarna i skuggan av **Olympiska**

Arbetarna i Pekingfabriken Iue Wing tillverkar sommarens officiella OS-ryggsäck. Den säljs för ungefär 220 svenska kronor. Arbetarna som tillverkar ryggsäcken får 23 kronor. Om dagen.

I Peking ligger också Yu Yuen-fabriken. Där tillverkar arbetarna skor åt Adidas för en lön på cirka 28 kronor om dagen. Samtidigt slår Adidas hela tiden nya rekord i sponsoravtal och vinster. 2006 kunde till exempel Adidas aktieägare glädja sig åt en vinst på över 4,8 miljarder.

Den kinesiska arbetsmarknaden är lockande för många multinationella företag. Massuppsägningar i statliga företag och en stor flykt från landsbygden till städerna har skapat en billig arbetskraft som företagen kan utnyttja. Dessa arbetares rättigheter kränks dagligen. Särskilt kvinnliga

Wanja Lundby-Wedin, LOs ordförande

arbetare har drabbats hårt av brott mot grundläggande rättigheter liksom av farliga arbetsmiljöer.

Den svenska fackföreningsrörelsen har länge uppmärksammat förhållandena i Kina, inte minst därför att många svenska företag har etablerats i landet. LO-förbundet IF Metall arbetar till exempel med ett utvecklingsprojekt i Kina som syftar till att öka kunskapen om fackligt arbetsmiljöarbete vid stora och små arbetsplatser, att uppmuntra fackligt agerande på till multinationella företag och att försöka bidra till en reformprocess inom den kommunistiska kinesiska fackföreningsrörelsen som betonar demokratiska principer och arbetsformer.

LOs ordförande Wanja Lundby-Wedin menar att det är viktigt att inför

OS uppmärksamma förhållandena för de kinesiska löntagarna:

– Vi måste uppmärksamma världen på vad som sker i Kina och samtidigt fortsätta att stödja demokratiutveckling och oberoende facklig organisation. Inför OS ställer vi från den internationella fackföreningsrörelsen krav på att industrin som tillverkar sportkläder och liknande måste respektera ILOs grundläggande konventioner om mänskliga rättigheter i arbetslivet. Här borde exempelvis den internationella olympiska kommittén, IOK, vara tydligare.

Någon bojkott av Peking-OS tror Wanja Lundby-Wedin inte på i det här läget. Det är inte det mest effektiva, menar hon:

– Det vi måste fråga oss är vilket sätt som är det bästa för att främja mänsk-

liga rättigheter i Kina. Det fungerar inte att genom en bojkott isolera en fjärdedel av jordens befolkning. Istället ska vi utnyttja både OS och de andra kontakter vi har med Kina till att lyfta fram vår syn på demokrati och mänskliga rättigheter. IF Metalls arbete för att långsiktigt stödja facklig utveckling och arbetsmiljöarbete i Kina är ett bra exempel. Sådana insatser måste vi fortsätta med.

IFS, Internationella Fackliga Samorganisationen där bland andra LO är medlemmar stödjer inför Peking-OS kampanjen "Play Fair 2008". Play Fair riktar sig till IOK, den kinesiska regeringen och den internationella sportindustrin med krav om respekt för grundläggande mänskliga rättigheter i arbetslivet. Man menar bland annat att IOK bör ställa krav på att de sportkläder och liknande som används i OS

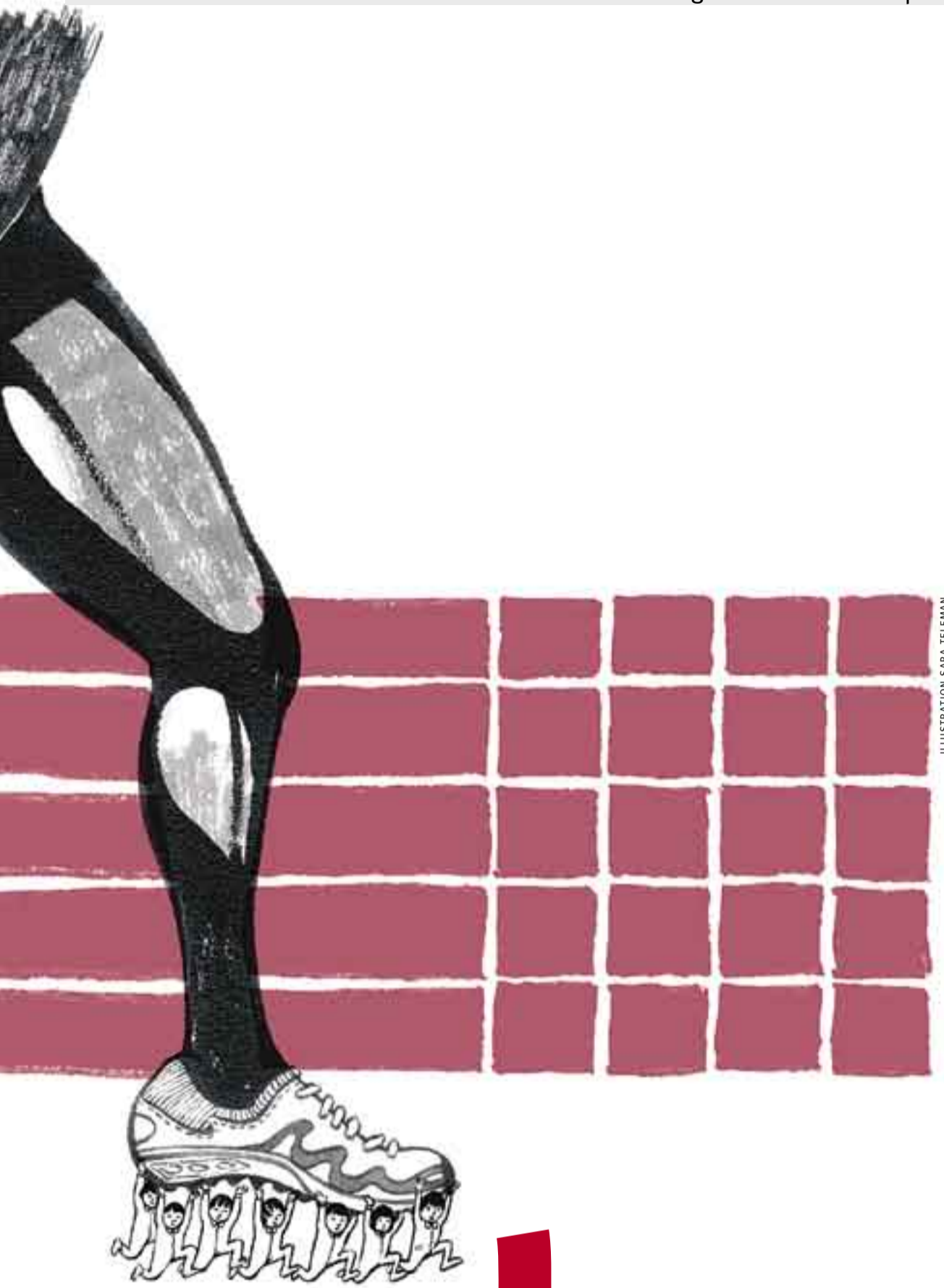

ILLUSTRATION SARA TELEMAN

Spelen

ska vara producerade utifrån respekt för de s.k. kärnkonventionerna från ILO, FNs Internationella Arbetsorganisation. De handlar bland annat om fri förenings- och förhandlingsrätt, avskaffande av barnarbete och slav- och tvångsarbete samt av diskriminering i arbetslivet.

– OS i Peking är de mest vinstgivande olympiska spelen i historien. Vinsterna beräknas till ofattbara tusen miljarder dollar. Enbart försäljning av maskots inför OS ger en vinst på cirka 300 miljoner dollar, säger Kristin Blom, som arbetar på IFS med bland annat Play Fair-kampanjen.

– I det sammanhanget tycker vi det är viktigt att man genom OS tar tillfället att rikta uppmärksamheten på förhållandena för arbetare inom sport-

industrin. Industrin som tillverkar sportkläder och fotbollsskor, liksom idrottsvärlden och hela det internationella samfundet måste ta sitt ansvar för att bekämpa den exploatering av arbetare som pågår, både i Kina och i övriga världen.

– **Vi vill att** så många som möjligt, fackföreningar, politiska partier, regeringar och enskilda gör sin röst hörd och talar om för idrottsvärlden och för industrin att exploateringen måste upphöra. Vad det handlar om inför OS är att använda inspirationen från den olympiska andan och låta idrottens idéer om "fair play" också alla dem som förser idrotten med kläder och skor. ●

Mats Erikson

Stöd kinesiska arbetare med facklig OS-fackla

Nu skickas den fackliga OS-facklan runt världen, **till stöd för mänskliga rättigheter i arbetslivet** för alla som tillverkar sportkläder. LOs ordföranden har skickat den till bland andra Fredrik Reinfeldt och Mona Sahlin. Du kan också skicka facklor!

Startskottet har gått för den världsomspännande kampanjen Play Fair at the Olympics, Rent spel på de olympiska spelen.

Den mäktiga Internationella Olympiska Kommittén IOK ska få ett tydligt besked – världens löntagare kräver att sportkläder som används på olympiader ska vara tillverkade med respekt för de mänskliga rättigheterna i arbetslivet. Kravet riktar sig också till de kinesiska myndigheterna och sportklädesindustrin.

Bakom kampanjen står Internationella fackliga samorganisationen IFS, textilinternationalen ITGLWF och nätverket Clean Clothes/Rena kläder.

Du deltar genom att skriva under ett budskap till IOKs ordförande Jacques Rogge. Ju fler som skriver under, desto starkare blir budskapet till IOK – att Play Fair också gäller arbetsförhållandena för världens arbetare! Kampanjen avslutas den 1 maj, och därefter överlämnas namnlistorna till IOK.

Var med och sprid budskapet om kampanjen genom att skicka en "facklig OS-fackla" via mail eller sms till alla du känner!

LOs ordförande Wanja Lundby-Wedin har redan börjat skicka runt OS-facklan.

– Överst på min lista har jag Fredrik Reinfeldt, Mona Sahlin, den svenska vicepresidenten i Internationella Olympiska Kommittén Gunilla Lindberg och alla LO-förbundsordföranden.

– Jag hoppas på stor uppslutning från LO-förbundens medlemmar. Sportkläder tillverkas under orimliga förhållanden. Vi måste göra tydligt för IOK, de kinesiska myndigheterna och sportklädesindustrin att detta är oacceptabelt och att de har världens ögon på sig. ●

LÄS MER

Du hittar information och en länk till kampanjen på LOs hemsida www.lo.se. Se också IFS' kampanjhemsida www.catchtheflame.org

EUROPEISKT VÄRLDSFORUM I MALMÖ

Kom med och förändra världen

Boka in den 17–21 september i almanackan redan nu! Då hålls European Social Forum i Malmö, med LO som en av arrangörerna. Under fem intensiva dagar blir det seminarier, debatter, workshops, kultur, musik och mycket annat. Man räknar med **20 000 deltagare från hela Europa.**

– Alla fackligt aktiva och intresserade bör självklart ta chansen att komma, säger Caroline Bondesson på LO-distriktet i Skåne.

Engagerade människor, folk- och gräsrotsrörelser från hela Europa möts i Skåne under European Social Forum för att lyssna, lära, diskutera, samverka och umgås. Det är det femte europeiska forumet sedan starten 2002, och det hoppfulla temat är även denna gång En annan värld är möjlig. De tidigare forumen har hållits i Florens, Paris, London och Aten.

Det är fantastiskt att vi har detta forum i Sverige och att LO och LO-förbunden är med, säger Caroline Bondesson på LO-distriktet i Skåne. Sedan januari i år arbetar hon deltid med förberedelserna inför forumet.

– Jag har varit på flera förberedelsemöten i Europa och insett att det finns en enorm respekt för Sverige och den svenska fackföreningsrörelsen. Vi har ju en lång folkrörelsetradition och världens starkaste fackföreningsrörelse. Man ser verkligen fram emot att komma till Sverige och lära av oss och övriga Norden!

European Social Forum är en del av den globala forumrörelsen, World Social Forum, som startade i Porto Allegro i Brasilien 2001 på initiativ av en rad fackliga organisationer och gräsrotsrörelser i Sydafrika, Brasilien och andra utvecklingsländer. De ville skapa en motvikt till det årliga elitmötet World Economic Forum i Davos, där världens rikaste och mäktigaste människor samlas och diskuterar sin

FOTO: SCANPIX

Vid det första European Social Forum i Florens i Italien samlades mer än 100 000 personer för att protestera mot USAs planerade invasion av Irak.

syn på världspolitiken och den globala ekonomin. På forumrörelsens möten är det gräsrotterna som har ordet.

Och faktum är att forumrörelsen på några få år har etablerat sig som en unik arena för erfarenhetsutbyte, diskussion, nätverksbyggande och planering av globala kampanjer. Sedan 2001 har World Social Forum hållits i Brasilien, Indien och Kenya med 70 000–100 000 deltagare vardera. Det har också vuxit fram regionala

forum som European Social Forum i de olika världsdelen och nationella forum i många länder.

Caroline Bondessons uppdrag är att få så många fackligt aktiva och medlemmar som möjligt att engagera sig i forumet och att samordna LO-förbundens aktiviteter. Det finns ett stort intresse för den svenska arbetsmarknadsmodellen bland den europeiska vänstern, säger hon.

Lavalldomen är mycket omdisku-

terad i Europa. Många vill veta hur vår kollektivavtalsmodell fungerar och hur vi har reagerat på domen. Forumet är ett fantastiskt tillfälle att visa upp och diskutera ”den svenska modellen”.

Varför ska man engagera sig i forumet?

– Oj, det finns tusen skäl!

– Idag påverkas vi av hela världen – som arbetstagare, konsument, människor. Det räcker inte längre att enbart jobba fackligt på den egna arbetsplatsen, man måste lyfta blicken. Och det är enormt kul, spännande och givande att engagera sig i forumet och den globala solidaritetsrörelsen. Tillsammans kan vi visa att det finns ett alternativ till nyliberalism och egoism, att vi är många som har en annan människosyn och att vi är aktiva.

Forumet är också ett tillfälle för förbunden att rekrytera medlemmar. Att vi ingår i en global solidaritetsrörelse kan vara ett viktigt argument för att bli medlem.

Caroline Bondesson tycker att hon har ett fantastiskt uppdrag att arbeta för forumet, men lite nervöst är det.

Jag vet att förväntningarna är stora på oss, att Sverige betraktas som ett föregångsland av många i Europa. Vi har en hel del att leva upp till! ●

Agneta Carlsson

Anmäl dig till forumet redan nu!

Både organisationer och privatpersoner är välkomna att delta i European Social Forum i Malmö. Det behövs också mängder av frivilliga för att genomföra forumet. Här är lite tips och råd:

- Boka in 17–21 september i almanackan och börja planera hur du ska ta dig dit och var du ska bo.
- Gå med i någon av de 11 arbetsgrupper som förbereder forumet. Du kan delta även om du inte bor i Malmöområdet, mycket av jobbet hanteras per mail. Arbetsgrupperna hittar du på hemsidan. Du behövs!

- Bli volontär under forumet! Du kan anmäla dig redan nu. Det behövs 800–1000 volontärer för praktiska uppgifter före och under forumdagarna och cirka 350 tolkar. Att arbeta som volontär är kul, givande – och viktigt!
- Som organisation kan man gå med i arrangörsföreningen EFS Norden 2008. Då är man med och planerar och arrangerar forumet, och får dessutom många värdefulla kontakter. Var också med på de olika arbetshelger och medlemsmöten som kommer att genomföras under året.
- Organisationer kan också arrangera

- en programpunkt under forumet, till exempel ett seminarium, en workshop eller en debatt kring ett angeläget ämne. Flera organisationer får gärna samarbeta om ett arrangemang. Information om hur man anmäler programpunkter finns på hemsidan.
- Organisationer kan också vara med och mobilisera till forumet – sprida flygblad, affischer, material etc. De kan också ge bidrag och stöd till medlemmar så att de kan delta i forumet.

KONTAKTUPPGIFTER:

Mer information hittar du på hemsidan www.ESF2008.org. Du kan också anmäla dig på www.openesf.net, en hemsida där du som individ eller organisation kan delta i nätverk eller arbetsgrupper i olika frågor. I nätverket Labour and globalization är många fackliga kamrater runt om i Europa medlemmar i.

ESF Norden 2008 är arrangörsföreningen som organiserar Malmöforumet. Fyra personer arbetar heltid med förberedelserna i samarbete med de elva arbetsgrupperna. Du kan kontakta kansliet via mail info@esf2008.org.

FOTO LENNART KJÖRLING

I Brasilien har alla politiker, jurister och andra makthavare hembiträden, och tycker att det är bekvämt att ha hjälp i hemmet dygnet om. Därför vill de inte jämställa oss med andra arbetare, konstaterar Marinalva de Deus Barbosa, som jobbar för hembiträdesfacket.

Hon slåss för åtta timmars arbetsdag

Marinalva de Deus Barbosa är oavlönad facklig kämpe för det brasilianska hembiträdesfacket. **I Brasilien liksom i de flesta länder saknar hembiträden nästan alla fackliga och sociala rättigheter.**

– Vi vill ha åtta timmars arbetsdag som alla andra.

Utanför hembiträdesfackets lokal i Salvador, vid den hårt trafikerade motorleden, väntar redan några kvinnor. Småbilar och slitna bussar fulla med folk dånar förbi, solen steker. Det är flera timmar kvar tills mottagningen öppnar men det gäller att komma i tid. De flesta besökarna behöver hjälp med att räkna ut hur mycket de egentligen ska få ut i lön.

Så kommer Marinalva de Deus Barbosa och släpper in oss, hon är en kraftig liten dam med ett stort leende. Hon måste öppna flera olika hänglås för att kunna föra oss upp för den smala trappan, där ännu fler hänglås väntar. Kvinnorna får fortsätta att vänta på en liten bänk, men jag släpps in, jag har ju tid för en intervju.

– Jag började arbeta som 17-åring, säger Marinalva. Jag bodde hos familjen. De var snälla så efter något år kunde jag börja läsa på kvällarna. Jag hade inte gått i skolan förut, jag kunde inte läsa och hade inte ens ett födelsebevis. Nu har jag hunnit med gymnasiet och hoppas på universitet framöver.

För något år sedan började hon arbeta på heltid på hembiträdesfack-

et, eller Sindicato, das empregadas domesticas. Det är ett frivilligt arbete, det finns inga pengar till löner för de som hjälper till på mottagningen.

– Vi har bara 3 500 medlemmar här i Salvador, trots att det finns 140 000 hembiträden här i staden. Bara ett hundratal har råd att betala avgiften, 15 kronor i månaden. Vi är fyra som arbetar här utan lön och det är svårt, men än så länge lever jag, ler Marinalva.

I Brasilien finns det omkring åtta miljoner hembiträden, men denna stora yrkesgrupp omfattas inte av normala fackliga och sociala rättigheter. De har ingen övertidsersättning, ingen arbetslöshetsförsäkring och regler om arbetsskydd gäller inte dem.

– Det är ett tungt arbete, och jobbet tar aldrig slut. Ibland arbetar man till tio på kvällen. Om familjen har fest blir det ännu senare, och då måste man fungera som upppassare också.

De flesta hembiträden i Salvador bor hos sina arbetsgivare och har nästan ingen fritid. En del undviker till och med att skaffa egna barn för att istället uppföstra andras.

– Det finns arbetsgivare som kräver att vi ska betala för mat och husrum, trots att det är förbjudet enligt brasilianska lag. Men många hembiträden har dålig utbildning och känner inte till sina rättigheter. Ofta vill arbetsgivarna inte heller att vi ska studera, de vet att studier gör oss starkare.

Eftersom hembiträdesfacket fortfarande är ganska svagt är det svårt att driva medlemmarnas krav. Att alla makthavare som politiker och domare själva har hembiträden gör inte saken lättare – de vill helt enkelt inte att deras hembiträden ska få det bättre. Ändå har facket fått igenom bland annat rätt till pension. Det var redan 1988, när militärdiktaturen försvann och Brasilien fick en ny, progressiv konstitution.

– Det viktigaste för oss nu är att få reglerad arbetstid, 8 timmar om dagen, precis som andra yrkesgrupper har. Vår arbetstid är obegränsad och vi får inte ens ersättning för övertid! – Vi har ännu inte genomfört en strejk men vi hoppas att vi ska lyckas med det också i framtiden, tillägger Marinalva med ett skratt.

Snittlönen för hembiträden är bara drygt 1 000 kronor i månaden, vilket motsvarar minimilönen i Brasilien.

– Hembiträde är ett viktigt och värdigt arbete, felet är att det inte värderas rätt. ●

Lennart Kjörning

ILO kräver bättre villkor för hushållsjobb

Hembiträden är en jättelik yrkeskår men undantas i de flesta länder från sociala rättigheter och skydd. Nu ska FN-organet ILO se över arbetsförhållandena för denna utsatta grupp.

Självklart ska de som arbetar med hushållsjobb ha samma skydd som andra arbetstagare, säger Ulf Edström, internationell chef på LO och med i ILOs styrelse.

De flesta kommer från fattiga miljöer. Nästan alla är kvinnor, många är migrantarbetare, en hel del är barn. Att arbeta i andras hem med att städa, passa barn, laga mat och passa upp är ofta det enda jobb de kan få. Och det finns jobb, efterfrågan på hushållstjänster ökar i takt med stigande välstånd i väst och en växande medelklass i många utvecklingsländer. Man räknar med att omkring 100 miljoner arbetstagare runt om i världen utför hushållstjänster i andras hem.

Ulf Edström

Som yrkesgrupp är dessa hembiträden en av de mest utsatta och rättslösa av alla. I många länder undantas arbete i andras hem i den nationella arbetsmarknads-lagstiftningen. Även ILO medger undantag när det gäller konventionerna om bland annat löner, saklig grund för uppsägning, moderskapsskydd och yrkesinspektion.

De flesta har villkor som kan liknas vid tvångs- eller slavarbete, till exempel att de inte får lämna arbetsgivarens hem utan tillstånd och måste stå till pass dygnet runt. Kränkningar i form av våld och sexuella övergrepp inte är ovanligt, säger Ulf Edström.

Många i denna grupp saknar dessutom fackliga rättigheter – eller vågar inte ansluta sig till en fackförening av rädsla för att förlora jobbet.

Internationella arbetsorganisationen, ILO ska nu ta fram en konvention om skydd för personer som arbetar i andras hem. Den ska omfatta bland annat löner, viloperioder, social trygghet och skydd mot fysiska och sexuella övergrepp. Ulf Edström hoppas att arbetet med konventionen ska leda till att hembiträdenas utsatta situation uppmärksammas.

Deras villkor är helt orimliga. Hembiträden ska självklart ha samma rättigheter och skydd som andra löntagare! ●

Agneta Carleson

Dåligt skydd även i Sverige

➤ Även i svensk arbetsmarknads-lagstiftning finns undantag för personer som är anställda direkt i andras hem. Bland annat gäller inte saklig grund för uppsägning, och 300 timmars övertid är tillåtet. För övriga arbetstagare gäller 200 timmar. Är man anställd av ett företag gäller vanlig lagstiftning.

FOTO: GÖRAN STEN

Utvecklingsbiståndet

► I år omfattar det svenska biståndet 32,038 miljarder kronor, eller 0,93 procent av BNI.

► Folkrorelseanslaget, 2008 är 1,245 miljarder kronor. Förra året var anslaget 1,295 miljarder och år 2006 1,320 miljarder kronor.

► Bland de största mottagarna av anslaget finns Forum Syd, Kooperation Utan gränser, Rädda Barnen, Svenska Missionsrådet och LO TCO Biståndsnämnd.

Tillverkning av trädgårdsstolar för export i Vietnam. Vietnamesiska arbetare har den lägsta lönen i regionen och fria fackföreningar är förbjudna. Här har LO, TCO och förbunden projekt för att demokratisera facket och stödja löntagarna. Vietnam stryks nu från regeringens lista över samarbetsländer.

Ny biståndspolitik oroar facket

Anslaget till folkrörelsernas biståndsarbete krymper med 50 miljoner kronor i år. Det innebär färre biståndsprojekt med direkt folklig koppling. Det rimliga är att höja anslaget, anser Keth Thapper, internationell sekreterare på LO.

– Vi är en nödvändig del av det svenska biståndet!

Alliansregeringen är i full färd med att göra om det svenska biståndet. Bland annat har man sänkt det så kallade folkrörelseanslaget, som går till frivilligorganisationer och folkrörelser för projekt i utvecklingsländer. Organisationer som får del av detta anslag är bland andra LO TCO Biståndsnämnd, Palmecentret, Rädda Barnen och Svenska Missionsrådet.

Anslaget för 2008 är 1,145 miljarder kronor, en sänkning med 50 miljoner jämfört med år 2007. Det är andra året i rad som anslaget sänks, år 2006 fördelades 1,320 miljarder till folkrörelserna.

Flera organisationer har fått kraftigt minskat stöd, LO TCO Biståndsnämnd med en miljon kronor och Palmecentret med hela 11 miljoner kronor. För Palmecentrets del innebär det att flera personer måste sägas upp och verksamheten omorganiseras.

Flera organisationer har fått kraftigt minskat stöd, bland dem LO TCO Biståndsnämnd med en miljon kronor och Palmecentret med hela 11 miljoner kronor. På Palmecentrets måste nu flera personer sägas upp och verksamheten omorganiseras.

Keth Thapper är internationell

sekreterare på LO och ingår i styrelsen för LO TCO Biståndsnämnd och Palmecentret. Hon är oroad över sänkningen av folkrörelseanslaget och betonar att fackföreningsrörelsens och övriga folkrörelsernas internationella arbete inte är regeringsstött välgörenhet.

Folkrörelser är en nödvändig del av biståndet och avgörande för den demokratiska och folkliga förankringen. Vi är internationella organisationer med bred kunskap om olika länder och kontakter ut till gräsrotsnivå. Vi jobbar praktiskt med demokrati, när ut till de fattigaste även i länder med korrupta eller svaga regeringar och tillför ett folkligt engagemang.

Utän oss skulle biståndet enbart gå till av regeringen utvalda länder och genomföras av Sida-tjänstemän. Jag tror inte att det är vad svenska folket vill!

De flesta folkrörelseprojekten drivs på gräsrotsnivå, t ex facklig utbildning, stöd till utsatta kvinnor och barn eller demokrati- och fredsinsatser. De genomförs alltid i samarbete med en systerorganisation i mottagarlandet, vilket innebär att också det civila samhället stärks.

Folkrörelserna kan även få anslag till informationsinsatser i Sverige för att öka kunskapen om utvecklings-samarbete, till exempel seminarier, möten, material, hemsidor och kampanjer. Nedskärningarna för Palmecentret och LO TCO Biståndsnämnd har särskilt drabbat detta anslag.

Det är mycket oroande, säger Keth Thapper.

Idag behövs det verkligen en bred och folklig diskussion om globaliseringen och dess effekter, inte minst när det gäller de mänskliga rättigheterna i arbetslivet.

Jag känner också en stor oro inför framtiden. Moderaterna har länge velat skära ned biståndet, sänkningen i år är kanske bara ett första steg. Och jag ser en logik i att man börjar med att skära i informationsanslaget. Det är lättare att göra större nedskärningar på sikt om folk inte vet så mycket om biståndet.

I år genomförs också en minskning av antalet samarbetsländer, det vill säga länder som har avtal med Sverige om utvecklingsbistånd.

De länder som är samarbetsländer har avtal med Sveriges regering om bistånd. Samarbetspartner är mottagarlandets regering. Det handlar ofta om stora insatser, och dessa projekt genomförs av tjänstemän och konsulter.

Beslutet om att minska antalet samarbetsländer togs under den tidigare s-regeringen, men Alliansregeringen

Moderaterna har länge velat skära ned biståndet, sänkningen i år är kanske bara ett första steg.

har nu bestämt vilka länder som ska utgå. På listan finns bland andra Nicaragua, Laos och Libanon.

Med färre samarbetsländer borde folkrörelsebiståndet höjas kraftigt, menar Keth Thapper.

Vi folkrörelser kan verka i alla länder där vi har systerorganisationer och kan göra en insats. Det är oerhört viktigt att vi kan fortsätta i de länder som regeringen nu stryker från sin lista. De flesta är fortfarande fattiga och har svaga demokratiska strukturer.

Bör fackföreningsrörelsen göra sig mindre beroende av statligt stöd för globalt solidaritetsarbete? Till exempel samla in pengar från medlemmarna?

Fram till 1970-talet sade LO bestämt nej till Sidamedel, för att undvika statlig styrning av det fackliga internationella arbetet. Det var Sida som ville ha med LO i folkrörelsestödet, de ansåg att vårt arbete var viktigt och borde vara en del av det svenska biståndet.

Vi behövs fortfarande i biståndet, men våra insatser får inte vara beroende av vilken regering som för tillfället har makten. Det kan finnas områden som vi bör förfoga över själva. Det här är en viktig diskussion, och jag tror att det är bra att ta upp den igen. ●

Agneta Carleson

LO-KONGRESSEN

Få internationella motioner – men om stora frågor

Endast sex av de totalt 271 motionerna till årets LO-kongress gäller internationella frågor. Varför är det inte fler? Vi frågade Lise-Lotte Lenberg, biträdande chef för LOs internationella enhet.

Lise-Lotte Lenberg

Lördagen den 31 maj öppnar LO-kongressen, och på söndagen ska kongressdeltagarna diskutera de sex kongressmotioner som gäller internationella frågor. Fem av motionerna handlar om EU och en har ett globalt perspektiv.

Sex motioner motsvarar ungefär 2 procent av det totala antalet motioner till årets kongress. Är detta ett mått på intresset för internationella frågor bland LOs medlemmar? Eller finns det andra förklaringar till att så få vill diskutera EU- och globala frågor på kongressen?

– Vi möter alltid ett stort engagemang för internationella frågor, så det handlar knappast om bristande intresse, säger Lise-Lotte Lenberg.

– Men jag vet att många uppfattar de internationella frågorna som komplexa. De kanske tror att man måste

vara väldigt insatt för att komma med förslag eller kritik till en LO-kongress.

– Dessutom sker mycket av det internationella arbetet på förbunds-nivå, så det kanske känns mer rimligt att påverka det egna förbundet.

Få motioner kan också vara ett uttryck för att medlemmarna är hyfsat nöjda med LOs internationella arbete, fortsätter Lise-Lotte Lenberg. Men de motioner som har kommit in är både intressanta och relevanta.

De handlar om de verkliga kärnfrågorna, som det nya EU-fördraget, sociala stadgan och valet till Europaparlamentet nästa år. Det är ämnen som vi verkligen behöver diskutera tillsammans.

En av motionärerna, Byggnadsavdelning 12 i Göteborg, anser att det

nya EU-fördraget stärker EUs makt på bekostnad av medlemsländerna och vill att LO och socialdemokraterna ska arbeta för en folkomröstning om fördraget

Den här diskussionen finns och det är utmärkt att vi kan ta upp och ventilerar denna viktiga fråga på kongressen, anser Lise-Lotte Lenberg.

Hon nämner också Kommunal i Norrbotten, som motionerar om rejäla informationsinsatser inför valet till EU-parlamentet 2009.

Valet till Europaparlamentet är jätteviktigt för oss i fackföreningsrörelsen, att vi får in företrädare som slåss för vår svenska arbetsmarknadsmodell. Vi behöver verkligen satsa resurser på bra information och på att mobilisera medlemmarna.

I år liksom vid tidigare kongresser kommer representanter för LOs systemorganisationer i Europa och globalt att finnas på plats i kongresshallen. I år har ett 70-tal organisationer bjudits in, från bland annat Sydafrika, Palestina, Israel, Brasilien och Malawi samt alla europeiska länder som LO samarbetar med. Vad får de utländska gästerna ut av att lyssna på kongressförhandlingarna?

Vi tar fram material på olika språk

om de viktigaste frågorna på kongressen så att de kan följa debatterna, och i kongresshallen finns det tolkning. Gästerna är också med i de utskottsgrupper som diskuterar de internationella riktlinjerna.

Det är alltid intressant att höra vilka frågor som tas upp i olika länder och hur man argumenterar – samma sak gäller ju när vi från LO besöker kongresser i andra länder. Och det blir många samtal gästerna emellan – kongresserna är verkligen internationella fackliga mötesplatser där många viktiga frågor avhandlas.

Två av gästerna kommer att hålla tal på kongressen – Guy Ryder och John Monks, generalsekreterare i Internationella Fackliga Samorganisationen, IFS, respektive Europeiska Fackliga Samorganisationen, EFS.

Intresset bland utländska fackliga organisationer för LO-kongressen är säkert extra stort i år säger Lise-Lotte Lenberg.

– Vår ordförande är ju också ordförande i Europafacket, och har därmed en extra tung position. Många kommer nog för att lyssna på Wanja! ●

Agneta Carleson

»De motioner som kommit in är både intressanta och relevanta.«

Världens bästa jobb!
Kongress 31 maj – 4 juni 2008

Motioner om internationella frågor till LO-kongressen 2008

1 Använd löntagarnas pensionskapital för att nå fackliga rättigheter i världen (14.1)

Handelsanställdas förbund vill att löntagarägt kapital – till exempel pensionsfonder – ska bli ett starkare vapen i kampen för fackliga rättigheter och rimliga arbetsförhållanden i alla världens länder. Detta genom att verka för att AP-fonderna, AMF Pension, AFA och Alecta endast placerar pensionsmedel i företag som uppfyller ILOs åtta kärnkonventioner. LO föreslås också verka för att löntagarägt kapital i andra länder används för att förmå företag att följa ILOs kärnkonventioner.

Utlåtande: Vid LOs 100-årsjubileum 1998 lanserade LO förslaget att löntagar-nas pensionskapital i Sverige och globalt skulle användas som påtryckningsmedel för att få företag att respektera de mänskliga rättigheterna i arbetslivet. En gemensam kommitté med Internationella Fackliga Samorganisationen IFS och Globala faktiska bildades, och i år ska arbetet

utvärderas. LO har också genomfört det förbundsgemensamma projektet Ågarmakt och agerat för att AP-fonderna, AMF Pension och AFA ska respektera ILOs kärnkonventioner vid placeringar, konstaterar LOs styrelse, som föreslår bifall till fortsatt arbete med dessa frågor.

2 Folkomröstning om EU-s unionsfördrag (14.2)

Byggnadsavdelning 12 i Göteborg vill att LO tillsammans med socialdemokraterna arbetar för en folkomröstning om unionsfördraget.

Motionärerna menar att det nya fördraget innebär att mer makt och fler beslut överförs till EU. "Fördraget kan medföra att marknaden definitivt tar hem segern, med oöverskådliga konsekvenser för jämlikhet och rättvisa", skriver man bland annat.

Utlåtande: En folkomröstning kräver klara alternativ, skriver LOs styrelse i ett långt utlåtande. När det gäller det nya unionsfördraget handlar det om

hundratals justeringar av den nuvarande fördragstexten, och det är svårt för enskilda väljare att avgöra om dessa förändringar sammantaget är positiva eller negativa. Dessutom innebär ett nej till förslaget samtidigt ett ja till allt i det nuvarande fördraget. LO föreslår därför att motionen avslås

3 Tydlig information om EU-valet 2009 (14.3)

Kommunal Norrbotten föreslår i en kort och kärnfull motion att LO ska verka för rejäla informationsinsatser inför EU-valet 2009. För att valet ska kunna genomföras på ett tillfredsställande sätt måste information och budskap nå ut till medlemmarna, slår motionären fast.

Utlåtande: LOs styrelse föreslår bifall till motionen och konstaterar att den ligger i linje med förslagen i kongressrapporten LO-förbundet i samverkan om stärkta informationsinsatser inför nästa EU-parlamentsval.

4 Ett europeiskt fackligt uppdrag för en social stadga (14.4)

Byggettan i Stockholm vill att LO verkar för ett europeiskt fackligt uppdrag för en kraftfull social stadga. "Det är hög tid att den svenska arbetarrörelsen startar en budkavle mot en utveckling som innebär att kapitalets fria rörlighet får en övergripande rätt i förhållande till ett generellt socialt skyddsnet avseende skola, vård och omsorg för alla medborgare i Europa", skriver man bland annat.

Utlåtande: EUs sociala dimension och stadgan om arbetstagarnas grundläggande sociala rättigheter uppfyller i princip de krav som motionären nämner, skriver LOs styrelse. Hur väl den sociala dimensionen genomförs i praktiken beror på den politiska majoriteten i EU-länderna och sammansättningen i EU-parlamentet. En viktigt uppgift för fackföreningsrörelsen är därför att mobilisera till EU-parlamentsvalet 2009. Motionen anses därmed vara besvarad.

5 Turkiets medlemskapsförhandlingar med EU

IF Metall vill att LO genom Europafacket påverkar EU-kommissionen och EUs

förhandlare att ställa tydliga krav på grundläggande mänskliga och fackliga rättigheter vid medlemskapsförhandlingarna med Turkiet. Förhandlarna tar för lite hänsyn till de fackliga rättigheterna anser motionären, vilket medför svårigheter att få till stånd verkliga fackliga rättigheter i landet.

IF Metall vill också att LO ska verka för att den svenska regeringen kräver respekt för de fackliga och andra mänskliga rättigheter vid alla kommande medlemskapsförhandlingar.

Utlåtande: Trots att Turkiet har ratificerat ILOs åtta kärnkonventioner rapporteras det återkommande om brott mot de fackliga rättigheterna, skriver LOs styrelse. Dock anser styrelsen att både Europafacket och det turkiska facket redan utövar tryck på EU att de fackliga fri- och rättigheterna måste garanteras för att landet ska bli EU-medlem. Man konstaterar att respekten för de fackliga och andra mänskliga rättigheterna ofta är den besvärligaste politiska frågan vid medlemsförhandlingar, och att det behövs ett samfällt agerande från fackföreningarna i EU-länderna för att understryka vikten av dessa rättigheter. LOs

styrelse föreslår bifall till motionen.

6 Enhetliga europeiska återvinningssystem

Skogs- och Träfackets avdelning 13 i Hultsfred vill att LO ska bidra till att skydda miljön genom att verka för ett enhetligt europeiskt återvinningssystem. Runtom i Europa finns det olika återvinningssystem för allehanda varor, men samordning saknas, skriver motionären.

Utlåtande: Det finns en övergripande strategi inom EU för återvinning av avfall och ramdirektiv om införandet av producentansvar inom olika områden – dvs att tillverkare och importörer också har ansvar för insamling och omhändertagande av uttjänta produkter. LO är positivt till vidgat producentansvar konstaterar LOs styrelse, men har också uppmärksammat återvinningssystemen har medfört en ökad manuell hantering där lågbetald, ofta invandrad arbetskraft sorterar avfall i direkt hälsofarliga miljöer. Arbetsmiljöaspekten måste klargöras innan en mer enhetlig återvinning kan genomföras, menar styrelsen, som anser att motionen därmed är besvarad.

HELÉN PETERSSON (S)

Våga vara obekväm!

Idag arbetar över femtio miljoner människor i så kallade ekonomiska frizoner runtom i världen. Deras förhållanden är ofta rent slavlika, och här finns inget utrymme för fackliga eller andra mänskliga rättigheter. Genom åren har många fasansfulla rapporter kommit från dessa frizoner. Vi har läst om hur fabriker brunnit ner och arbetare och barn brunnit inne för att dörrarna varit låsta. Vi har läst om barn som arbetar 16 timmar per dygn, 7 dagar i veckan, och tjänar precis så mycket så att de kan betala hyran och maten för det lilla övernattningsrum som de delar med sina kollegor, genom arbetsgivarens "försorg". Vi har läst om trakasserier, hot och våld när arbetarna i frizonerna försöker organisera sig fackligt. Vi har läst om de gigantiska vinster som de multinationella företagen gör på att sälja billiga kläder och de sponsorkontrakt de göder kändisar med, för att få dem att bära deras produkter. För några år sedan skrev en golfspelare kontrakt om att bära en märkeskeps på ett antal tävlingar. För besväret fick han motsvarande 38 000 årslöner av företaget som tillverkade kepsen.

Visst är det vansinne? Vi ser alla vad som sker. Vi ser, och om inte annat så anar vi, att det är något skevt någonstans i produktionskedjan när vi kan köpa prima kläder för någon hundralapp i fina butiker. Men vad gör vi åt det?

Samtidigt är den globala fackliga rörelsen i gungning. Vi förlorar medlemmar i hela världen, inte bara här hemma i Sverige. Med färre medlemmar minskar givetvis också styrkan och inflytandet. Det gäller både här hemma och i resten av världen. Nu när vi behöver styrkan som mest! Starka fackföreningar ÄR, om inte det enda, så det viktigaste redskapet för att skapa social trygghet och drägliga arbetsförhållanden för arbetare i alla länder. Vi måste lägga i en ny växel för att skapa förutsättningar för mänskliga rättigheter i arbetslivet, världen över! I Sverige måste vi ta krafttag för att inte förlora fler medlemmar än vi redan gjort sedan den borgerliga regeringen tillträdde. Om inte vi klarar medlemsrekryteringen så ingjuter vi knappast hopp och motivation bland fackföreningar i världens fatiga länder att göra det.

Det är det ena vi måste klara.

Det andra är att ta mer eget ansvar, var och en, för hur vi agerar. Vad är det egentligen vi köper? Varifrån kommer kläder och andra produkter? Var är de tillverkade, vem har gjort det, och under vilka förhållanden? Frågorna går att ställa varje gång vi handlar. Därmed ökar vi pressen på producenterna att åstadkomma rimliga arbetsförhållanden. Visst kan det kännas småskämmigt att ställa obekväma frågor när kön bakom en växel, men allvarligt, det kan finnas ett barn på andra sidan produktionskedjan som är väldigt tacksam över att du bryr dig!

Helén Pettersson,
tjänstledig LO-ombudsman,
s-riksdagsledamot

Beställ material!

KLIPP UR OCH SKICKA IN!

Beställ Postväskan

Postväskan är Carlos Núñez egen berättelse om ett liv med engagemang, solidaritet, facklig kamp och folkbildning. Det är berättelsen om en vindlande resa. Den går från uppväxten i Chile i staden Rancagua och via arbetet som brevbärare med postväskan över axeln, fotbollsdrömmarna och det fackliga engagemanget till ordförandeposten i chilenska Post- och telegrafanställdas förbund.

Efter militärkuppen fick han asyl i Sverige och bar snart åter en postväska över axeln, nu som internpostutdelare på LOs folkhögskola Runö. Han utbildade sig till lärare, återvände till Runö och lockade genom åren hundratals LO-förbundsmedlemmar till stordåd med sin demokratiska och inspirerande pedagogik.

artikelnr. 85343-52-2

› Namn

› Adress

› Postnummer

› E-post eller tel nr

› Antal ex

Postväskan kostar **70 kronor**

Skicka kupongen till: LO, c/o Strömbergs,
81188 Sandviken.

KLIPP UR OCH SKICKA IN!

Beställ fler exemplar av detta nummer av LO-aktuellt

artikelnr. 999-1972

› Namn

› Adress

› Postnummer

› E-post eller tel nr

› Antal ex

Skicka kupongen till: LO, c/o Strömbergs,
81188 Sandviken.

KLIPP UR OCH SKICKA IN!

Beställ förra numret av LO-aktuellt om bl a Kina

artikelnr. 999-1960

› Namn

› Adress

› Postnummer

› E-post eller tel nr

› Antal ex

Skicka kupongen till: LO, c/o Strömbergs,
81188 Sandviken.